

Okul: DOĞA ve İNSAN
COĞ. KONUSU BÖLÜMLERİ ve Ad Soyad:
GELİŞİMİ

Sınıf: Numara:

Soru 1:

Doğal ortam ile onu oluşturan unsurlar arasında bir denge bulunmaktadır. Ancak insanlar, ihtiyaçlarını karşılarken bazen doğal unsurlara zarar verebilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisinin doğal unsurlar üzerindeki olumsuz etkisi diğerlerinden daha azdır?

- A) Çanakkale Boğazı'nda akıntıdan elektrik enerjisi üretilmesi
- B) Fosil yakıt kullanımının artması
- C) Mera alanlarının tarlaya dönüştürülmesi
- D) Tarımsal üretimde verimi artırmak için ilaç kullanılması
- E) Tarım arazilerinin eğim yönünde sürülmesi

Soru 2:

İnsanların yerleşik hayata geçerken seçtikleri alanlar içerisinde en etkili doğal unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İklim
- B) Bitki örtüsü
- C) Yer altı kaynakları
- D) Toprağın rengi
- E) Yükselti

Soru 3:

Aşağıdakilerden hangisinde doğal unsur ve meydana geldiği doğal ortam eşleştirmesi yanlış verilmiştir?

- A) Deprem - Ekzosfer
- B) Erozyon - Litosfer
- C) Kasırga - Atmosfer
- D) Orman yangını - Biyosfer
- E) Dalga - Hidrosfer

Soru 4:

Hakkâri Yöresi'nin doğal sistemleri üzerinde araştırma yapan bir bilim insanının aşağıdaki konuların hangisiyle ilgili araştırma yapması beklenmez?

- A) İklimi
- B) Bitki örtüsü
- C) Yer şekillerinin oluşum süreci
- D) Toprak tipleri ve dağılımı
- E) Yetiştirilen tarım ürünleri

Soru 5:

İnsanlar sanayi devrimi sonrası artan teknolojik imkânlar sayesinde, artan ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla, doğal ortama müdahale etmeye başlamıştır. Bu müdahalelerden bir kısmı doğanın işleyişine uygun iken bir kısmı ise doğanın işleyişine uygun değildir ve doğal ortama zarar verir.

Aşağıdaki faaliyetlerden hangisi doğanın işleyişine daha uyumludur?

- A) Orman ve mera alanlarına tarla açılması
- B) Rüzgâr santrallerinde enerji üretimi
- C) Termik santrallerde kömür yakılarak enerji üretimi
- D) Tarımsal üretimde ilaç kullanımı
- E) Toprak ve bitki örtüsünün ortadan kaldırılarak açık alan madencilği yapılması

Soru 6:

Doğal sistemlerdeki coğrafi olayları, coğrafyanın alt dalı fiziki coğrafya inceler.

Buna göre aşağıda verilen doğal olaylar ile fiziki coğrafyanın alt dalı olan eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Kasırgaların dağılışı, özellikleri ile can ve mal kaybının azaltılması için gerekli tedbirlerin alınması - Afetler Coğrafyası
- B) Türkiye göllerinin oluşum biçimlerine göre sınıflandırılması – Hidroğrafya
- C) Terra rossa topraklarının özellikleri – Kartografya
- D) Kızıldağ ormanlarının dağılışını etkileyen faktörler – Biyocoğrafya
- E) Batı Toroslarda karstik yer şekillerinin oluşumu ve dağılışı - Jeomorfoloji

Soru 7:

Beşerî coğrafya insan faaliyetlerini inceler.

Aşağıdakilerden hangisi, beşerî coğrafyanın inceleme alanları arasında yer almaz?

- A) Tektonik hareketler
- B) Ticari faaliyetler
- C) Tarımsal üretim
- D) Ormancılık
- E) Madencilik

Soru 8:

I-Depremlerin meydana gelme sebepleri nelerdir?

II-Depremler ile sıcak su kaynakları arasındaki bağlantı nedir?

III-Depremler dünyada daha çok nerelerde meydana gelmektedir?

IV-Depremlerin meydana geldiği yerlerde ortaya çıkan sonuçlar nelerdir?

Yukarıdaki sorulara vereceğiniz cevaplardan hangileri coğrafya biliminin temel ilkelerinden olan dağılım ilkesi ile ilişkilidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) III ve IV

Soru 9:

Coğrafya insan ile doğal ortam arasındaki ilişkileri inceleyen bir bilim dalıdır.

Aşağıdakilerden hangisi insanın doğaya etkisine örnek gösterilebilir?

- A) Depremler sonucu binlerce kişinin hayatını kaybetmesi
- B) Dağlık alanlarda yol yapımı maliyetinin yüksek olması
- C) Soğuk iklim bölgelerinde ekonominin gelişmemesi
- D) Akdeniz ve Kızıldeniz'in Süveyş kanalı ile birbirine bağlanması
- E) Şiddetli kasırga ve hortumlar sonucu can ve mal kaybı meydana gelmesi

Soru 10:

Coğrafya bilimi konularını araştırırken konusuyla ilişkili olan çeşitli bilimlerden yararlanır.

Aşağıdaki seçeneklerde verilen coğrafyanın bölümleri ve yararlandığı bilim eşleştirmelerinden hangisi verilen bilim ile daha az ilişkilidir?

- A) Jeomorfoloji-Jeofizik
- B) Ekonomik Coğrafya-Arkeoloji
- C) Klimatoloji-Meteoroloji
- D) Nüfus Coğrafyası- İstatistik
- E) Hidroğrafya-Limnoloji

Soru 11:

Coğrafya doğal unsurlar ile beşerî faaliyetler arasındaki etkileşimi inceleyen bir bilimdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu etkileşimdeki doğal unsurlardan biri değildir?

- A) Maden ocakları
- B) Toprak türleri
- C) Akarsular
- D) Yer şekilleri
- E) Kayaçlar

Soru 12:

Amasya'da doğmuş ve burada ölmüştür. Dünyanın ilk coğrafyacısı olarak kabul edilmektedir. Eserinin adı Geographika'dır.

Coğrafya biliminin gelişimine katkıda bulunan bu bilim adamı kimdir?

- A) Evliya Çelebi
- B) Katip Çelebi
- C) Piri Reis
- D) Strabon
- E) Biruni

Soru 13:

"İnsanoğlu yaşamını doğaya göre düzenler" ifadesini destekleyici en güzel örnek aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fransa-İngiltere arasında Manş Tüneli'nin açılması.
- B) Erzurum-Kars gibi illerimizde büyükbaş hayvancılık yapılması.
- C) İsviçre'de Alp dağlarında viyadük ve tünellerin yapılması.
- D) Hollanda'nın kıyı bölgelerinin doldurularak toprak kazanması.
- E) Libya'da uygulanan Büyük Yapay Nehir Projesi ile su ihtiyacının karşılanması

Soru 14:

Antalya ilinin nüfus ve yerleşme özellikleri hakkında bilgi edinmek isteyen bir araştırmacı aşağıdaki bilim dallarının hangisinden faydalanır?

- A) Limnoloji
- B) Pedoloji
- C) Hidroloji
- D) Jeoloji
- E) Demografi

Soru 15:

Meteoroloji: Hava kürenin yapısı, biçimi, bileşimi ve bu kürede oluşan hava hareketlerini inceler.

Biyoloji: Canlıları inceleyen bilimdir.

Jeopolitik: Bir devlette ya da bir bölgede uygulanan politikayla o yerin coğrafyası arasındaki ilişkiyi inceleyen bilim dalıdır.

İstatistik: İlkelerini olasılık kuramlarından alarak elde edilen verileri grafik ve sayı biçiminde değerlendiren bilim dalıdır.

Aşağıda verilen ifadelerden hangisi yukarıda verilen coğrafyaya yardımcı bilimlerle daha az ilişkilidir?

- A) Atmosfer
- B) Bitkiler
- C) Avrupa Birliği
- D) Nüfus sayımları
- E) Volkanizma

Soru 16:

Nüfusun kalabalık olduğu alanlarda insanın doğal çevre üzerindeki tahribatı daha fazla olabilmektedir.

Buna göre haritada işaretlenen bölgelerin hangilerinde, insanların doğa üzerindeki tahribatının daha fazla olması beklenir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

Soru 17:

Dünya genelinde veya bir ülkede, bir bölgede yaşayan nüfusun yapısını, durumunu, dinamik özelliklerini inceleyen bilim dalıdır.

Yukarıda tanımı verilen bilim dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Demografi
- B) Klimatoloji
- C) Jeoloji
- D) Ekoloji
- E) Litoloji

Soru 18:

Doğu Karadeniz Dağları'nda yer şekillerinin engebeli olmasına bağlı olarak yerleşmelerin ve ekonomik alanların birbirine uzak olması insanların kısa mesafelerde haberleşme şekillerini etkilemiştir. Kuş dili bu haberleşme çeşidine örnek oluşturmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisinde yukarıdaki örneğe benzer bir durum görülür?

- A) Düz olan alanlarda bisiklet kullanımının artması
- B) Sanayi alanlarının çevresinde su kirliliği oranının artması
- C) Modern yöntemler kullanıldıkça tarımsal verimin artması
- D) Ulaşım hatlarının gelişmesi sonucunda farklı ekonomik sektörlerin gelişmesi
- E) Yağışın fazla olduğu alanlarda akarsu, su seviyesinin artması

Soru 19:

Aşağıda verilenlerden hangisi insanın doğal çevre üzerindeki etkisine örnek gösterilemez?

- A) Dağlık bölgelerde ulaşımın zor olması
- B) Kanalizasyon sularının arıtılmaksızın sulamada kullanılması
- C) Doğadaki hayvanların bilinçsiz bir şekilde avlanması
- D) Zararlı sanayi atıklarının çevreye atılması
- E) Hava kirliliğini önlemek amacıyla evlerin ve fabrikaların bacalarına filtre takılması

Soru 20:

Yüksek enlemlerde yaşayan insanlar kalın, alçak enlemlerde yaşayan insanlar ise ince giysileri tercih etmektedir.

Bu durum aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Üretim alanlarının dağılışıyla
- B) Bilim ve teknolojinin gelişmesiyle
- C) İnsanların gelir durumuyla
- D) Tarım ürünlerinin farklılığıyla
- E) Doğal koşulların etkisiyle

Soru 21:

Sıcak iklim şartlarında yetiştirilebilecek tarım ürünleri (muz, pirinç vb.), gerekli şartlar sağlanarak soğuk yerlerde de (İzlanda, Kanada vb.) yetiştirilebilmektedir.

Kurak iklim şartlarına sahip alanlara, uzak bölgelerden boru hatlarıyla su taşınarak bu alanlarda da su ihtiyacı fazla olan tarım ürünleri (mısır, pamuk vb.) yetiştirilebilmektedir.

Yukarıda verilen bilgiler aşağıdakilerden hangisini örneklendirmektedir?

- A) Teknolojik gelişmelerin doğa kullanımını etkileyebileceğini
- B) Farklı alanlarda farklı ekonomik etkinliklerin geliştiğini
- C) İnsanların toprağı kullanımlarının uzun süreli olduğunu
- D) Verimsiz alanlarda nüfus yoğunluğunun az olduğunu
- E) Soğuk ve yağışsız alanlarda insanların ticari faaliyetlerinin azaldığını

Soru 22:

Hızlı ve plansız şehirleşme, sanayi kuruluşlarının kontrolsüz şekilde artması; hava, su ve toprak kirliliğini de beraberinde getirmektedir.

Yukarıdaki bilgi aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Doğal sistemler arası ilişki
- B) Doğanın kendini yenilemesi
- C) İnsanın doğaya etkisi
- D) Doğal çevrenin sınırlılığı
- E) Doğanın insana etkisi

Soru 23:

Taş küre (Litosfer) üzerindeki yer şekillerinin oluşum özelliklerini inceleyen coğrafyanın alt bölümü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Klimatoloji
- B) Hidroloji
- C) Limnoloji
- D) Jeomorfoloji
- E) Jeoloji

Soru 24:

Doğa, başta insan olmak üzere tüm canlıların yaşam alanını oluşturur. Bu yaşam alanı; hava küre (atmosfer), su küre (hidrosfer), taş küre (litosfer) ve canlılar küresi (biyosfer) adı verilen doğal sistemlerden meydana gelir. İnsanın bütün faaliyetleri, bu doğal sistemler içerisinde gerçekleşir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde tüm doğal sistemlere birer örnek verilmiştir?

- A) Sıcaklık, toprak, göller, akarsular
- B) Kayaçlar, denizler, rüzgarlar, bitkiler
- C) Bitkiler, yerleşmeler, tarım, sanayi
- D) Okyanuslar, madenler, göller, toprak
- E) Yağış, akarsular, bitkiler, hayvanlar

Soru 25:

Aşağıdakilerden hangisi coğrafyanın gelişmesinde diğerlerine göre günümüze daha yakın bir gelişmedir?

- A) Coğrafi keşiflerin yapılması
- B) Yakın çevrenin haritasının çizilmesi
- C) Batılı kaynakların çevirilerinin yapılması
- D) Projeksiyonların kullanılması
- E) Uydu fotoğraflarının çekilmesi

Soru 26:

Aşağıdakilerden hangisi coğrafyanın alt bilim dallarından biri değildir?

- A) Hidrografiya
- B) Klimatoloji
- C) Biyocoğrafya
- D) Biyoloji
- E) Jeomorfoloji

Soru 27:

Piri Reis çizdiği dünya haritası ve yazdığı Kitab-ı Bahriye isimli eserleriyle dünyaca tanınmıştır. Diğer önemli Türk coğrafyacısı Katîp Çelebi'nin yazdığı Cihannüma bu çağın en önemli coğrafya eserlerindedir.

Yukarıda verilen bilgiler coğrafyanın hangi dönemini ifade etmektedir?

- A) Yakın Çağ'da coğrafya
- B) Yeni Çağ'da Coğrafya
- C) İlk Çağ'da Coğrafya
- D) Türkiye'de Coğrafya
- E) Orta Çağ'da Coğrafya

Soru 28:

Yukarıdaki haritada işaretli yerlerden hangilerinde beşerî unsurların doğal çevre üzerinde olumsuz etkileri daha azdır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

Soru 29:

Coğrafya bilimi, doğal unsurların insanlarla olan ilişkisini daha iyi açıklayabilmek için doğal unsurları bulunduğu ortama göre atmosfer, litosfer, hidrosfer ve biyosfer olmak üzere dört gruba ayırmıştır. İnsan doğal unsurlar ile etkileşim halinde olup birtakım faaliyetlerini bu ortamlarda sürdürmektedir.

Aşağıda insan-doğal unsur etkileşiminde verilen hangi olaylar sırasıyla litosfer-atmosfer ortamlarında gerçekleşmektedir?

- A) Madencilik -Uydu haberleşmesi
- B) Tarım -İnci avcılığı
- C) Meteorolojik tahminler -Hayvancılık
- D) Ormancılık -Balıkçılık
- E) Ulaşım -Toplayıcılık

Soru 30:

İnsanlar, yaşamlarını sürdürebilmek için doğal çevre ile uyumlu bir yaşam tarzı benimsemiştir. Ancak doğal çevre insanlara farklı imkânlar sunar. Bu durum insanların beslenme, giyinme ve ekonomik faaliyetler yürütme gibi özelliklerinin farklılaşmasına neden olur.

Aşağıda verilenlerden hangisi yukarıdaki bilgide altı çizili cümleye örnek oluşturur?

- A) Sanayi alanlarının zamanla şehir içinde kalması
- B) Volkanik alanların tarımsal veriminin fazla olması
- C) Kültür turizmine bağlı olarak yeni iş alanlarının gelişmesi
- D) Göçe bağlı olarak alt yapı yetersizliklerinin oluşması
- E) Siyasi sınırların zaman içinde değişiminin doğal sınırlara göre daha kolay olması

CEVAPLAR: 1 - A 2 - A 3 - A 4 - E 5 - B 6 - C 7 - A 8 - B 9 - D 10 - B 11 - A
12 - D 13 - B 14 - E 15 - E 16 - B 17 - A 18 - A 19 - A 20 - E 21 - A 22 -
C 23 - D 24 - B 25 - E 26 - D 27 - B 28 - C 29 - A 30 - B